

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Hidasi és Társai Ügyvédi Iroda, dr. Hidasi Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek, a Lendvai és Társai Ügyvédi Iroda, dr. Horváth Gergely Géza ügyvéd által képviselt alperes ellen, ingó kiadása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. december 13. napján meghozott 16.G.41.741/2005/32. számú ítélete ellen a felperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint fellebbezési eljárási perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.970/2005/5. sorszámú végzése folytán megismételt eljárásban a felperes a módosított keresetében elsődlegesen az alpereshez beszerelt klímaberendezés kiadására kérte kötelezni az alperest, mert az tartozéknak minősül; másodlagosan amennyiben alkotórész a Ptk. 136. § (1) bekezdés alapján kötelezni kérte az alperest az érték azaz 75.500.000.- Ft megfizetésére, harmadlagosan a Ptk. 361. § és 363. § (2) bekezdés szerint jogalap nélküli gazdagodás jogcímén 75.500.000.- Ft és ennek 2002. június 14. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni, amennyiben az alperes nem fizette meg a F. Rt-nek a klímaberendezés árát. Negyedleg annak megállapítását kérte, hogy a Ptk. 134. § (1) bekezdés szerint a felperes tulajdonát képező berendezések úgy egyesültek az alperesi tulajdonú épülettel, hogy azokat csak aránytalan károsodás vagy aránytalan költsékezés árán

lehet szétválasztani és ezért közös tulajdon keletkezett, amelyet akként kért megszüntetni, hogy az alperest kérte kötelezni az 5% tulajdoni hányad magához váltására 100.000.000.- Ft megváltási ár megfizetésével. Fenntartotta, hogy az alperes tulajdonjogot nem szerzett a felperes által leszállított berendezéseken, az alperes tudott a tulajdonjog fenntartásról, arról, hogy a klíma berendezések ellenértéke megfizetésre nem került, amely miatt az alperes rosszhiszeműsége áll fenn.

Az alperes a módosított kereset elutasítását kérte. Vitatta a kereset jogalapját valamennyi címen. Védekezése szerint a klímaberendezések árát is megfizette az átalánydíjban, mivel a berendezés az épület alkotórésze, ezért azon tulajdonjogot szerzett. Utalt a jogerős választottbíróági ítéletre, annak bizonyítékául, hogy a teljes vállalkozói díjat megfizette. Álláspontja szerint a felperes és a F. Rt. között szerződésben kikötött tulajdonjog fenntartás érvénytelen, mert lehetetlen kikötést tartalmaz. Mindezek alapján a felperes tulajdonjogi igényét nem ismerte el.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 4.258.000.- Ft perköltséget.

Az ítélet indokolása értelmében az alperes, mint megrendelő és a F. Rt, mint vállalkozó között a Sz. Plaza kivitelezései munkái vonatkozásában a Ptk. 389. §-a szerinti vállalkozási szerződés jött létre és a Ptk. 402. §, 391. § (1) bekezdésével összhangban áll a vállalkozási szerződés 7.2. pontja. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 368. § (2) bekezdése, a 389. § és 391. § (1) bekezdése alapján megállapította az alperes tulajdonszerzését. A Ptk. 118. § (2) bekezdés és 368. § (1) (2) bekezdés felhívásával a felperes és a F. Rt. között létrejött szerződés V. pontjában foglaltakra figyelemmel megállapította, hogy a perbeli dolgokat a felperes a F. Rt-re bízta, így az alperes olyan személytől szerezte meg ellenszolgáltatás ellenében azokat, akire a tulajdonos felperes bízta. Tényként állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szerződésben kikötött átalányárból az alperes 1.671.190.584.- Ft-ot megfizetett, 78.109.416.- Ft-ot kötbér jogcímén visszatartott, melyből a jogerős választottbíróági ítélet alapján 62.487.533.- Ft visszatartása jogszerű volt, míg a fennmaradó 15.621.883.- Ft-ot az alperes megfizette. Az alperes és a F. Rt. közötti szerződés feltételeire figyelemmel megállapította, hogy a F. Rt. és a felperes közötti alvállalkozói szerződésben kikötött tulajdonjog fenntartás az alperesre nem hat ki, arról az alperes nem értesült, nem is szerzett tudomást. A felperes 2002. évi P. Kft-nek címzett leveleinek jelentőséget nem tulajdonított, mert azok címzettje nem azonos az alperessel, és nem is alperessel szembeni követelést fogalmazott meg. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes jóhiszeműen járt el, és mint jóhiszemű ellenérték fejében szerző fél megszerzett tulajdonjogát a felperes tulajdonjog fenntartása nem érinti; az alperes vállalkozási szerződés jogcímén a dolog átadásával a létesítmény tulajdonjogát megszerezte, így a megszerezte a perbeli dolgok tulajdonjogát is, ezért azok kiadására nem kötelezhető, és azok értékének megtérítésére sem, mivel a szerzése ellenérték fejében történt. Ezen okból az elsőfokú bíróság jogalap nélküli gazdagodás címén sem látott alapot az alperes marasztalására. Rámutatott arra is, hogy az alperes

megszerezte a beépített dolgok tulajdonjogát, azokra a felperes tulajdonjoga megszűnt, így közös tulajdon nem jött létre, ezáltal a közös tulajdonra vonatkozó rendelkezések alkalmazása fogalmilag kizárt. Ezért az elsőfokú bíróság a teljes keresetet elutasította. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresetének helyt adást kért a kérelmeinek sorrendjében, míg másodlagosan amennyiben az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait megsértette a Pp. 252. § (2) bekezdés alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint bizonyította, hogy az alperesnek tudnia kellett és tudott a tulajdonjog fenntartásról, arról, hogy a F. Rt. nem fizette ki a felperesnek a vételárat és ezért nem vált a berendezések tulajdonosává, melyből eredően az alperes nem minősül jóhiszemű szerzőnek. A Ptk. 118. § (2) bekezdését csak akkor tartotta volna alkalmazhatónak, ha a felperes a F. Rt-re rábízta volna a berendezéseket, amely azonban szerinte nem valósult meg a szállítási szerződés, a Ptk. 379. § (1) bekezdése folytán. Hivatkozott a levelezésre, arra, hogy a tulajdonosi összefonódás okán az alperes tudomást szerzett a felperesi tulajdonjogi igényről és az alperes nem tájékoztatta ennek el nem ismeréséről, illetve, hogy a F. Rt-vel kötött szerződésével a tulajdonjog fenntartás összeegyeztethetetlen. Hivatkozott arra, hogy az alperes által bevezetett gyakorlat és rendelkezéseinek megfelelően úgy tudta, hogy a P. Kft. közvetít a vállalkozók és az alperes között, rajta keresztül tájékoztathatja az alperest. Az alperes magatartása vonatkozásában a Ptk. 4. § (4) bekezdés alapján nem tartotta megállapíthatónak az alperes tulajdonszerzését. Az alperes tudomásszerzés körében sérelmezte a meghallgatott tanúvallomás mérlegelését, figyelemmel arra is, hogy az alperes megbízottja, a projektmanager alkalmazottja volt a tanú, aki az alperes és a F. Rt. közötti szerződés 5.1. pontja, az 1. számú melléklet I. fejezet 1.3.12. pontja, II. fejezet 2-3. pontja alapján eljárásra feljogosított volt. Helytelennek tartotta azt az ítéleti megállapítást, hogy a tulajdonjog fenntartás nem hathatott ki az alperesre. E körben utalt a szerződési szabadság elvére, továbbá arra, hogy amennyiben a F. Rt. nem szerzett tulajdonjogot a Ptk. 117. § (1) bekezdése szerint az alperes sem tudott tulajdonjogot szerezni. Megítélése szerint az alperes nem bizonyította tulajdonszerzését. A perköltségre vonatkozó rendelkezést is támadta, mert véleménye szerint a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (6) bekezdése, továbbá a Pp. 78. § (5) bekezdés alkalmazásának lett volna helye.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta megalapozottsága folytán.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást azzal a pontosítással, hogy H. tanú a Csoport

beruházásainak műszaki felügyeletét végezte, a C. Kft. gépész főmérnöke volt a per tárgyát képező időben.

Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt nem sértett. A bizonyítékok mérlegelésének okszerűtlensége, illetve ennek folytán az esetlegesen helytelen ténymegállapítás nem ad alapot a Pp. 252. § (2) bekezdés alkalmazására, mivel e kérdések a döntés érdemi fülbírálataba tartoznak és vizsgálandók. Mindezek alapján a Pp. 252. § alkalmazására alap nem volt. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú ítélet megalapozottságát érdemben bírálta felül a fellebbezési kérelemhez kötöten.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tény, hogy az alperes a F. Rt-t bízta meg a Sz. Plaza kivitelezésével, meghatározott határidőre történő üzemeltethető állapotban történő átadására, a szerződésben kikötött átalányösszegért, amelybe a felperes által leszállított légtechnikai, klímaberendezések - az ellenértéke - is beletartoztak. A szerződés tartalma alapján a Ptk. 403. § (2) bekezdése szerint az alperes és a F. Rt. közötti szerződés tárgya oszthatatlan szolgáltatás. A felperes 2001. október 11. napján a P. Kft-vel kötött szerződést - többek között - a Sz.Plaza épületgépészeti kivitelezési munkáihoz szükséges roof-topok, hőszivattyúk, hűtőtornyok leszállítására. E szerződést a szerződő felek 2002. május 3. napján módosították, amelynek eredményeként a felperes ugyancsak 2002. május 3. napján a F. Rt-vel kötött szerződést a Sz. Plaza klímaberendezéseinek leszállítására és üzembe helyezésére. Rögzítették a szerződésben, hogy 5 hőszivattyú kivételével a berendezések már hiánytalanul le voltak szállítva, továbbá a F. Rt. fizetési kötelezettségét, valamint kikötésre került a felperes tulajdonjog fenntartása a fizetési kötelezettség maradéktalan teljesítéséig. Nem vitatottan a felperes a F. Rt-vel szembeni szerződéses kötelezettségének eleget tett.

A Igazságügyi Szakértői Intézet véleménye értelmében és a kivitelezési szerződés 7. pontjában és II. függelékében foglaltakra is figyelemmel, a felperes által leszállított berendezések a Ptk. 95. § (1) bekezdése szerinti alkotórésznek minősülnek, mivel azok az épület részét képezik.

A felperes az általa a perben nem álló jogi személlyel (F. Rt-vel) kötött szerződésében a Ptk. 368. § (1) bekezdése szerint a szerződés tárgyára, a klímaberendezésekre a tulajdonjogát fenntartotta.

A tulajdonjog fenntartás következtében a vevő a dolgon tulajdonjogot nem szerez, mert az az eladó javára elidegenítési - terhelési - tilalmat keletkeztet, amely azonban nem érinti harmadik jóhiszemű személy ellenérték fejében szerzett jogát.

A felperes által kötött szerződésekből és annak felperes általi teljesítéséből is következően a felperesnek tudomása volt arról, hogy a tulajdonát képező klíma berendezések a Sz. Plazába építik be, azaz az alpereshez kerülnek meghatározott céllal. A felperes így az alperes tulajdonába építette be, szerelte be a tulajdonát képező klímaberendezéseket, amelyekre a tulajdonjogát fenntartotta. Mindennek alapján a felperes arra való hivatkozása, hogy a klímaberendezéseket nem bízta a F. Rt-re, illetve az alperesre, nem megalapozott, hiszen a berendezések a felperes, mint tulajdonos akaratával - szerződéses kötelezettsége folytán - kerültek harmadik személyhez, az alpereshez.

Az alperes a felperessel nem állt szerződéses jogviszonyban. Az alperes, mint megrendelő és a F. Rt., mint kivitelező között jött létre a Sz. Plaza kivitelezésére szerződés, mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is helytállóan megállapította. A szerződés értelmében az alperes a F. Rt-nek átalányösszeget volt köteles fizetni a szerződésben meghatározott fizetési feltételek szerint, azaz nem volt külön meghatározva a klímaberendezések értéke és annak kifizetésének mikéntje. A csatolt átadás-átvételi jegyzőkönyv értelmében 2002. június 14. napján megtörtént a plaza műszaki átadás-átvétele. A jegyzőkönyvből az is tényként állapítható meg, hogy az alperes lényegében a fizetési kötelezettségének eleget tett, csak kötbér címén tartott vissza adott összeget, amelyet a F. Rt. vitássá tett. A megismételt eljárásban csatolt iratokból megállapíthatóan e vitatott összegre a szerződő felek között választottbírósi eljárás volt folyamatban; amelyben született jogerős ítélet alapján az alperes beszámítása nagyobb részben alapos volt. Az ehhez képest a jogerős ítéletben megállapított fizetési kötelezettségét is teljesítette az alperes. Mindezek alapján tény, hogy az alperes ellenérték fejében jutott hozzá a klímaberendezésekhez is.

Arra kétséget kizáró bizonyíték nem áll rendelkezésre, hogy a felperes a F. Rt-vel kötött szerződését követően, illetve a plaza műszaki átadás-átvétele előtt, továbbá ezt követően az alperes felé tulajdoni igényét közvetlenül bejelentette, a tulajdonjog fenntartásról értesítette volna az alperest, vagy megbízottját. A felperes által hivatkozott H. tanúvallomása alapján ezt kétséget kizáró módon nem lehet megállapítani, figyelemmel arra is, hogy a felperes, illetve a tanú által hivatkozott levelek címzettje nem az alperes volt és azok keltezése a felperes és a F. Rt. között létrejött 2002. május 3-i keltű szerződést megelőző és tartalmuk alapján sem az alperes felé tett tulajdonjogi igényt fogalmaznak meg. A felperes a fellebbezési tárgyaláson (4.Pf.20.172/2008/3. jegyzőkönyv) nem tudta határozottan állítani, hogy a beruházás ellenértékének a F. Rt. részére történt kifizetés előtt, akár szóban vagy írásban jelezték volna, hogy a beépítésre került klímaberendezésük ellenértékét nem kapták meg. Csupán H. projekt managerre hivatkoztak e közben mint olyan személyről, aki erről tudomással bírt. E tanú kétségtelenül a felperesi állításokat részben megerősíteni látszott, azonban az is kiderült, hogy előzetesen a felperes ügyvezetője kérte meg a perben csatolt nyilatkozat megtételére, illetve az emlékezete "felfrissítése érdekében" a tanúkenti meghallgatása előtt a keresetlevelet is megkapta.

A Pp. 172. §-ának (1) bekezdése szerint a tanú a tárgyaláson és a bizonyítási eljárásnál kihallgatása előtt nem lehet jelen. A perbeli H. tanú által előadott körülményekből arra lehet következtetni, hogy a felperes e tanú „emlékezetének felfrissítésével” közvetett úton, de mégis befolyásolni törekedett. Ezért e tanú vallomása annak bizonyítására nem bizonyult elegendőnek, hogy az alperes akár közvetett úton, de teljes bizonyossággal értesült volna a felperesi tulajdoni igényről. A kivitelezés kapcsán elhangzott esetleges szöbeszédnek nem alkalmasak a jogi személy alperes rosszhiszeműségének megállapítására, mivel erről az alperesnél képviseleti, illetve döntési jogkörrel rendelkező tisztségviselőnek vagy tulajdonosnak kellett volna bizonyítottan tudomást szereznie. Ennek a

kommunikáció mai világában nem lehetett az sem akadálya, hogy az alperesi cég tulajdonosa külföldi állampolgár.

Azt az alperes sem vitatta, hogy a felperesnek a F. Rt. nem teljesített. Kiemelésre érdemes, hogy a plaza műszaki átadás-átvételét követően azonban a csatolt okirat szerint a felperes és a F. Rt. között 2003. február 26. napján egy újabb megállapodás jött létre a tartozás rendezésére. Ez tartalma alapján a 2002. május 3-án kelt szerződés Ptk. 240. § (3) bekezdése szerinti szerződés módosításának minősül. A szerződő felek 2003. február 26-án a F. Rt. fizetési kötelezettségét állapították meg és határozták meg annak mikénti teljesítését. A szerződés 6. és 7. pontjában foglaltakra is figyelemmel e szerződésből arra vonható következtetés, hogy a felperes kötelmi jogi igényként rögzítette követelését, nem teljesítés esetére nem a tulajdonjog fenntartásra alapított, hanem egyéb jogkövetkezmény alkalmazását kikötve.

A felperes csak mindezeket követően a 2003. május 30. napján előterjesztett keresetében kívánt érvényesíteni alperessel szemben tulajdoni igényt.

Mindezen indokokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján mérlegelve, a másodfokú bíróság megítélése alapján sem állapítható meg az alperes rosszhiszeműsége, ezért egyetért az elsőfokú bíróság ezen következtetésével.

A Ptk. 117. § (1) bekezdésében megfogalmazott fő szabály alól a Ptk. 118. § (2) bekezdése kivételt tesz. Ennek értelmében kereskedelmi forgalmon kívül is tulajdonjogot szerez az, aki a dolgot jóhiszeműen és ellenszolgáltatás fejében olyan személytől szerzi meg, kire azt a tulajdonos bízta. A jelen jogvita elbírálására irányadó Ptk. 118. § (2) bekezdésben meghatározott együttes feltétek fennállta bizonyított a fentiekben kifejtettek szerint. Az alperes jóhiszemű tulajdonszerzése ellenérték fejében a per tárgyát képező klímaberendezéseken tényként megállapítható volt. Ezért a felperes keresete egyik általa előterjesztett jogalapon sem alapos.

Az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését támadó fellebbezés szintén alaptalan.

A pertárgyérték 75.500.000.- Ft. A felperes pervesztes lett, így a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles megfizetni az alperes felmerült költségét, ezen belül az alperest képviselő ügyvéd díját. A 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (4) bekezdés alapján kellett megállapítani az ügyvédi díjat, amelynek az elsőfokú bíróság rendelkezése megfelel a 4/A. § (1) bekezdésre is figyelemmel. A felperes által hivatkozott 3. § (6) bekezdés alkalmazására alap nem volt, a felperes több jogcímen terjesztett elő keresetet, azokat többször módosította az eljárás folyamán, így arra való hivatkozása, hogy a per nem bonyolult és a kifejtett ügyvédi tevékenységgel sem áll arányban a megállapított ügyvédi díj nem megalapozott.

A fellebbező által hivatkozott Pp. 78. § (5) bekezdésének alkalmazására sem volt jogalap.

A Pp. 78. § (5) bekezdés értelmében a feleket nem lehet kötelezni olyan költségek viselésére, amelyek a bíróság érdekkörében felmerült - egyébként elhárítható - ok következtében keletkeztek. Ezeket a költségeket - külön jogszabályban meghatározott módon - az állam viseli. E külön jogszabály a 12/2002. (VI. 27.) IM.

rendelet, amelynek 1.§ (1) bekezdése szerint a perben résztvevő személyek azon költségei téríthetők meg, amelyek a bíróság érdekkörében bekövetkezett, elhárítható okból merültek fel. A bíróság érdekkörében bekövetkezett ok a bíróság szervezeti, működési rendjéből eredő ok lehet, ami nem azonos az érdemi döntés megalapozottságával vagy megalapozatlanságával. Így a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás nem alapozza meg a Pp. 78. § (5) bekezdésének alkalmazását. Mindebből következően e költségek nem azonosak a Pp. 75.§(1) bekezdése szerinti költségekkel, és nem is ad alapot az érdemi döntés megalapozottsága folytán a Pp. 78. § (1) bekezdése szerinti költségviselés figyelmen kívül hagyására, illetve kiváltására.

Mindezek kiemelésével a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

A fellebbezési eljárási költség viseléséről a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján határozott, melyben az alperest képviselő ügyvéd díját a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b) pont, (4)-(6) bekezdések alapján állapította meg a rendelkező rész szerint a 4/A. § (1) bekezdés alapján bruttó összegben, figyelemmel a kifejtett ügyvédi tevékenységre, az előkészítő irat hiányára, illetve a jelen eljárási szakban már kiforrott jogi álláspontokra.

, 2008. április 10.

. Lizák Tibor sk.

a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.

sk.

előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes

bíró

A kiadmány hitelül: